

však svou autoritou a auroou vědeckého textu mohou stát podkladem pro politická rozhodnutí.

Náš diskusní článek poukazuje na přínos explicitního popisu metody – v empirických pracích nicméně přímo na nutnost. Díky obeznámenosti s tuzemským prostředím víme, že Jan Kysela je znalý, pronikavý a zajímavě formulující autor. Avšak bez této znalosti bychom budoucí empirické výzkumné texty Jana Kysely, v nichž by absentoval popis metody, nemohli brát plnohodnotně v potaz. Jinými slovy – my víme, že Kysela ví (či tuší), proto jeho texty stojí rozhodně za pozornost. Nicméně kdo neví, že Kysela ví,²⁷ bude odká-

zán v případě absence popisu metody na pouhé doufání, že autor ví. A doufání není ve vědě právě preferovaným standardem. S vyšší pravděpodobností se tedy plné potěšení z četby empirických článků Jana Kysely, které budou zodpovídat sociálněvědní otázky, nedostaví, protože čtenář nebude vědět, na čem autor svá tvrzení staví, tudíž je nebude moci považovat za průkazná.

²⁷ Představme si například s tuzemskými reáliemi neobeznámeného slovenského studenta, česky mluvícího studenta z USA, případně česky nemluvícího cizího čtenáře, který používá překladáč.

Užitečné zastřelování na cíl

JAN KYSELA

V dělostřelbě se nestává zase tak často, aby hned první výstřel zasáhl cíl. Proto se provádí zastřelování, tedy přibližování k cíli až do konečného úspěchu. Připadá mi, že k něčemu takovému dochází i v této názorové výměně. Možná jsme totiž na počátku psali každý o něčem jiném. Omezím se každopádně na několik poznámek.

1. Kritickou reakcí se necítím dotčen, naopak. Na mých pět knih vyšla jediná recenze, o kterou jsem autora sám nepožádal, takže mi lichotí, když odezvu vyvolala krátká glosa.

2. Měl jsem dojem, že v „metodologickém“ čísle *Jurisprudence* je řeč o libovolném odborném psaní, jehož se dopouštějí právníci, nikoliv nutně o empirickém výzkumu. Je ovšem možné, že o vědu v pravém smyslu se jedná pouze tehdy, je-li na empirickém výzkumu založena, neboť zřejmě jen tady je co ověřovat, resp. replikovat. Je mi vcelku jasné, že v takovém případě má metodologické východisko váhu značně větší, než když se pokoušíme rozlousknout smysl § XY zákona YZ.

Kdysi jsem počítal všechny typy legislativních zásahů Senátu do zákonodárského procesu za roky 1996–2003 či procházel usnesení parlamentních komor k agendě podle čl. 43 Ústavy. Nemusel jsem vytvářet žádný

vzorek, protože zpracovat se dalo vše. Pomocí takové sondy se dá lépe posoudit, jaký skutečný význam určitá ústavní instituce má, případně jak se ústavní praxe vypořádává s interpretací ne zcela jasných ustanovení zákona či Ústavy.

V trochu odlišné situaci se nachází má talentovaná doktorandka Kristina Blažková, která chce psát o Wróblewského konceptu ideologií soudcovské aplikace práva se zřetelem k judikatuře našich vrcholných soudů. V takovém případě si samozřejmě musí ujasnit, bude-li propátrávat desetitisíce soudních rozhodnutí, anebo jen nějaký vzorek. Pakliže vzorek, tak jaký. Nelze vyloučit, že tento oříšek nerozlouskne, pročez napíše práci zaměřující se více na teorie toho, jak soudci nakládají s texty právních předpisů. Jednotlivá rozhodnutí budou plnit v takové optice úlohu ilustrativní. Jestli se kvůli tomu nestane vědkyní, zřejmě se s tím smíří.

3. Otázkou nicméně je, zda empirický výzkum je pro právníky typický. Metodologie se přitom vyžaduje u všech grantových projektů příslušného panelu GA ČR, z čehož by se dalo usuzovat, že tam, kde nemá hlubší význam, není ani co podporovat. Rozhlédneme-li se nicméně kolem sebe, vidíme psaní Roberta Zbírala, některé texty Davida Kosaře

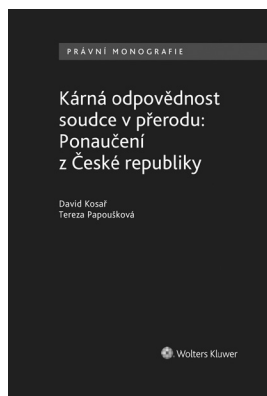
(asi většinu), analýzy judikatury Ústavního soudu prováděné Janem Chmelem, spíše zřejmě kriminologický výzkum Jakuba Drápala, literární produkci Huberta Smekala, nově i Terezy Papouškové. A kdo ještě? Možná by tedy bylo dobré říci si, zda „právní věda“ znamená „empirická právní věda“, je-li vlastně tato natolik atypická, že se dá možná spíše mluvit o společenskovědním přístupu k právu. Jen pro zřejmost: nijak mi nevadí, když nebudu právním vědcem, zdá se mi jen, že se o právní vědě často mluví jako o argumentativní, topické, někdy analytické, přičemž argument nemusí být nutně empiricky vy-
podložen. Po mém soudu se do právní vědy vejde leccos, z důvodu jazykové konvence bych ji ovšem držel v podobě, jež zahrne alespoň významnou část netriviální právníkové

produkce. Nijak na tom ovšem netrvám, protože lze jistě odlišit právní vědce od teoretiků a ty zase od pisatelů odborných právních textů. Takové odlišení existuje už dnes, jen bude založené na maličko odlišných parametrech.

4. Úvod do společenskovědní metodologie zavádíme od jara 2018 jako volitelný předmět z iniciativy shora zmíněného doktora – kriminologa Jakuba Drápala. Uvidíme, jaké budou ohlasy.

5. Uklidnění na závěr. Mohu ubezpečit Marínu Urbaníkovou i Huberta Smekala, že je nevystavím pokušení, aby mé budoucí empirické výzkumné texty nebrali v potaz pro politováníhodnou absenci popisu metody. Je-li někde potřeba krabicového grafu, tématu se vyhnu.

V nakladatelství Wolters Kluwer právě vyšlo

Kárná odpovědnost soudce v přerodu: Ponaučení z České republiky

David Kosař, Tereza Papoušková

Tato kniha se zabývá vývojem kárné odpovědnosti českého soudce, a to z historického, institucionálního i empirického hlediska. Vůbec poprvé jsou zde empiricky prozkoumány dosavadní teorie a hypotézy týkající se kárné odpovědnosti českých soudců a vyvráceny některé mýty o „sankční novelé“ kárného soudnictví připravené tehdejším ministrem spravedlnosti Jiřím Pospíšilem v roce 2008. Data, která se autorům podařilo shromáždit, potvrzují prominentní roli soudních funkcionářů v českém soudnictví a slabší postavení ministerstva spravedlnosti, poukazují na komplexnost faktorů ovlivňujících výsledky reformy kárného soudnictví a pomáhají identifikovat problematické aspekty kárného řízení s českými soudci. Kromě prezentace a interpretace

unikátních dat tato kniha upozorňuje na dosud nedostatečně prozkoumaný fenomén – vzrůstající roli Evropského soudu pro lidská práva a Ústavního soudu při formování kontur kárné odpovědnosti českého soudce.

Zákon o sdružování v politických stranách a politických hnutích. Komentář

Jan Kysela, Marian Kokeš

Politické strany a hnutí mají v procesu ustavování i fungování zastupitelských sborů a posléze i ústavních systémů mimořádný význam. Dílo, které je v době svého vzniku na trhu jedinečné, komentuje jejich právní regulaci prostřednictvím zákona č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. Komentář srozumitelným způsobem vysvětluje fungování politických stran a politických hnutí od založení až po jejich zánik, a to včetně dohledu státu a dalších relevantních činností z jeho strany. Autoři působí na právnických fakultách, v oblasti této právní úpravy pravidelně publikují.

Publikace si můžete objednat na obchod.wolterskluwer.cz nebo ji koupíte u svého knihkupce.